

Archwilydd Cyffredinol Cymru
Swyddfa Archwilio Cymru
24 Heol y Gadeirlan
CAERDYDD
CF11 9LJ

Eich Cyf/Your Ref:
Ein Cyf/Our Ref: SF/M27
Dyddiad/Date: 22 Medi 2008
Gofynner am/Ask for: S Forrest
Rhif Uniongyrchol 01492 576179
/Direct Dial:

Annwyl Syr

Datganiadau Cyfrifon 2007/2008 Awdurdod Tân Gogledd Cymru

Paratuir y llythyr sylwadau hwn mewn cysylltiad â'ch archwiliad o ddatganiadau cyfrifon a nodiadau cysylltiedig Awdurdod Tân Gogledd Cymru (yr Awdurdod) am y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2008 i bwrpas mynegi barn ynghylch p'un ai a yw'r datganiadau ariannol yn cyflwyno sefyllfa ariannol Awdurdod Tân Gogledd Cymru yn deg, ym mhob agwedd o bwys, ar 31 Mawrth 2008 a chanlyniadau ei waith a'i lif ariannol am y flwyddyn a ddaeth i ben yn unol â Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2005 a Chod Ymarfer am Gyfrifon Awdurdod Lleol yn y Deyrnas Unedig - Datganiad o'r Arfer a Argymhellir 2007 (y SORP).

Sylwadau gan Reolwyr

Sylwadau Cyffredinol

1. Mae'r holl drafodion a wnaed gan yr Awdurdod wedi'u hadlewyrchu'n briodol a'u cofnodi yn y cofnodion cyfrifon.
2. Nid oes unrhyw brosiectau cyllideb ar y cyd gan unrhyw gytundebau partneriaeth, cyd fentrau neu gyd drefniadau heblaw am y rhai a ddatgelwyd yn y datganiadau cyfrifon a'r nodiadau cysylltiedig.
3. Mae'r Awdurdod wedi cydymffurfio â'r holl amodau a orfodir gan sefydliadau perthnasol sy'n talu grantiau a gall ddisgwyl yn rhesymol dderbyn y symiau o grantiau a gynhwysir yn y cyfrifon.
4. Mae'r Awdurdod wedi cydymffurfio â holl agweddau ar gytundebau contract a fyddai'n gofyn am addasu'r datganiadau cyfrifon, neu eu datgelu yn y datganiadau cyfrifon neu'r nodiadau cysylltiedig.
5. Nid yw'r datganiadau cyfrifon na'r nodiadau cysylltiedig yn cynnwys camdatganiadau materol, ac nid oes hepgoriadau ac eithrio'r rhai a amlinellir ym mharagraff 9 isod.

6. Mae'r holl lyfrau cyfrifon a'r dogfennau ategol a holl gofnodion cyfarfodydd yr Awdurdod wedi'u cyflwyno i chi.
7. Nid oes gan yr Awdurdod unrhyw gynlluniau na bwriadau a allai beri unrhyw newid o bwys i werth ar bapur neu ddosbarthiad asedau a rhwymedigaethau a adlewyrchwyd yn y datganiadau ariannol a'r nodiadau cysylltiedig.
8. Mae'r dulliau mesur, gan gynnwys y tybiaethau cysylltiedig, a ddefnyddiwyd i benderfynu ar werthoedd teg, yn briodol ac maent wedi'u defnyddio'n gyson. Mae datguddiadau ynghylch gwerthoedd teg yn gyflawn ac yn briodol.
9. Canfu'r Archwilydd nifer o gamddatganiadau yn y Datganiad Cyfrifon yn ymwneud â darpariaethau nad ydynt wedi cael eu cywiro. Neilltuwyd y symiau canlynol ac maent wedi cael eu diffinio fel darpariaethau lle nad ydynt yn cydymffurfio'n llwyr â'r diffiniad a amlinellir yn Safon Adroddiad Ariannol 12 a Datganiad o'r Arfer a Argymhellir (SORP) CIPFA. Ers 1996 mae'r Awdurdod Tân wedi delio â'r anallu pendant i gynnal cronfeydd wrth gefn mewn modd pragmatig drwy ddiffinio unrhyw gronfeydd wrth gefn (yn ôl diffiniad SORP) yn ddarpariaethau ac eglurwyd y farn hon i'r archwilydd allanol wrth iddynt archwilio'r datganiadau ariannol blynyddol. Datgelwyd y mater hwn yn llwyr yn y Datganiad Cyfrifon yn nodyn 17. Yn ein barn ni, byddai trin y symiau hyn mewn ffordd arall yn gamarweiniol ac rydym yn credu bod ein dull datgelu cyfredol yn dryloyw i bawb sy'n gysylltiedig. Y darpariaethau a gafodd eu cam-ddatgan yw:

Darpariaeth Rôl yn ôl Gradd	£44,296
Darpariaeth Cyflog Cyfartal / a gedwid yn ôl	£90,000
Darpariaeth Rheoli	£141,293
Darpariaeth Cyfalaf	£82,490
Darpariaeth Pensiwn	£454,919

ASEDAU

10. Roedd yr holl asedau ar y fantolen yn bod ar ddyddiad y fantolen ac yn eiddo i'r Awdurdod, ac yn rhydd o unrhyw hawlrwym, llyffethair neu dâl, heblaw am yr hyn a ddatgelwyd yn y cyfrifon. Mae'r fantolen yn cynnwys yr holl asedau diriaethol sy'n eiddo i'r Awdurdod.
11. Caiff asedau priodol dros £100 eu cyfrif yn gyfalaf. Adbrisir adeiladau bob pum mlynedd drwy ddefnyddio 'gwerth marchnad agored' ar gyfer swyddfeydd a 'chostau dibrisio adeilad' yr orsaf dân. Caiff holl adeiladau'r Awdurdod eu dibrisio ar sail oes defnydd a amcangyfrifwyd, a phennir tâl am ddibrisio. Caiff asedau eraill eu hadnabod ar gost hanesyddol a'u dibrisio dros eu hoes ddefnyddiol.
12. Yn ystod y defnydd arferol o'r asedau hyn gan yr Awdurdod disgwylir i'r asedau presennol eraill yn y fantolen gynhyrchu o leiaf y symiau a nodir. Darparwyd yn ddigonol yn erbyn yr holl symiau sy'n ddyledus i Awdurdod y gwyddom, neu fydd o bosibl, yn anadferadwy.
13. Nid oes unrhyw drefniadau ffurfiol nac anffurfiol i unioni'r balans ar gyfer unrhyw un o'n cyfrifon ariannol a buddsoddiadau.

RHWYMEDIGAETHAU

14. Mae'r holl rwymedigaethau, gwirioneddol ac wrth gefn, wedi'u cofnodi a'u nodi'n briodol yn ogystal â phob gwarant a roddwyd i drydydd partïon.

15. Nid oes unrhyw ymgyfreithiad dan ystyriaeth a allai beri colled sylweddol i'r Awdurdod, ac sydd heb eu datgelu yn y datganiadau cyfrifon neu'r nodiadau cysylltiedig, naill ai fel rhwymedigaethau presennol neu rai wrth gefn.
16. Mae'r holl ymrwymadau dan brydlesau ariannol neu gontractau hurbrynu wedi'u datgelu yn y cyfrifon.
17. Mae'r holl fuddion heb eu hariannu (fel blynyddoedd ychwanegol yn ôl disgrisiwn) wedi'u hystyried wrth baratoi ffigyrau FRS17 a gynhwysir yn y datganiadau cyfrifon neu'r nodiadau cysylltiedig.

Canlyniadau

18. Nid oedd y canlyniadau am y flwyddyn wedi'u heffeithio'n sylweddol gan drafodion na wneir gan amlaf gan yr Awdurdod, nac amgylchiadau o natur arbennig neu nad yw'n ailddigwydd.

Rheoli Mewnol

19. Rwy'n cydnabod fy nghyfrifoldeb am gynllunio a gweithredu'r system o reoli mewnl er mwyn atal a chanfod camgymeriadau.

Ni fu unrhyw:

- afreoleidd-dra yn ymwneud â rheolwyr sydd â rolau o bwys yn y system o reoli cyfrifon mewnl;
- afreoleidd-dra yn ymwneud â gweithwyr eraill a allai gael effaith o bwys ar ddatganiadau ariannol; a
- chyfathrebu gan asiantaethau rheoleiddio ynghylch diffyg cydymffurfio â, neu ddiffygion o ran arferion adrodd ariannol a allai gael effaith o bwys ar y datganiadau ariannol.

Digwyddiadau ar ôl dyddiad y fantolen

20. Nid fu unrhyw newidiadau o bwys ers dyddiad y fantolen sy'n effeithio ar rwymedigaethau ac ymrwymadau, ac nid oes unrhyw ddigwyddiadau neu drafodion wedi digwydd, er iddynt gael eu heithrio'n briodol o'r datganiadau cyfrifon neu'r nodiadau cysylltiedig, sydd o'r fath bwys, fel y dylid bod wedi eu dwyn i sylw'r archwilydd.

Sylwadau gan y rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu

21. Rydym yn cydnabod bod y sylwadau a wnaed gan reolwyr, uchod, wedi'u trafod â ni.
22. Rydym yn cydnabod ein cyfrifoldeb am gyflwyno'r datganiadau cyfrifon neu'r nodiadau cysylltiedig yn deg yn unol â'r fframwaith adrodd ariannol perthnasol.
23. Rydym yn cydnabod ein cyd gyfrifoldeb am baratoi'r Datganiadau Cyfrifon, sydd wedi'u cymeradwyo gan yr Awdurdod.
24. Rydym wedi datgelu wrthyfych yr holl achosion o ddiffyg cydymffurfio y gwyddir amdanynt, neu achosion posibl, â deddfau a rheoliadau y dylid bod wedi ystyried eu

heffeithiau wrth baratoi'r datganiadau cyfrifon a'r nodiadau cysylltiedig. Tynnwn eich sylw'n benodol at y camddatganiadau ar ddarpariaethau a amlinellwyd ym mharagraff 9 uchod a thudalen 26 y Datganiad Cyfrifon.

25. Nid oes unrhyw drafodion eraill o bwys gyda phartïon cysylltiedig (fel y diffinnir gan FRS 8 a LG SORP), heblaw am y rhai a gofnodwyd ac a ddatgelwyd yn y datganiadau cyfrifon a'r nodiadau cysylltiedig.
26. Rydym yn cydnabod ein cyfrifoldeb am gynllunio a gweithredu'r system o reoli mewnlol er mwyn atal a chanfod twyll ac rydym wedi datgelu canlyniadau ein hasesiad o'r risg.
27. Rydym yn cadarnhau, hyd eithaf ein gwybodaeth a'n cred, y gwneir y sylwadau uchod ar sail ymholiadau ynghylch rheoli ac ar sail holi staff â gwybodaeth berthnasol a phrofiad (a lle bo'n briodol, yn sgil archwilio dogfennau ategol) sy'n ddigonol i'n sicrhau y gallwn gyflwyno pob un o'r sylwadau uchod yn briodol i chi.

Arwyddwyd gan

Trysorydd
Dyddiad 22 Medi 2008

Cadeirydd
Dyddiad 22 Medi 2008